

РЕЗОЛЮЦІЯ № XIV/357/24
КРАКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
РАДИ

від 20 листопада 2024 року.

про прийняття Програми "Відкритий Краків" на період 2024 - 2028 років.

На підставі ст. 7 ч. 1 п. 19, ст. 18 ч. 1, ст. 30 ч. 2 п. 1 Закону від 8 березня 1990 року про місцеве самоврядування (зведений текст: Збірник законів від 2024 року, ст. 1465, 1572), ст. 4 ч. 1 п. 5 та 5а, 9, 13, 20, 22, 26 Закону від 24 квітня 2003 року про суспільно корисну діяльність та волонтерство (зведений текст: Збірник законів від 2024 року, ст. 1491) та постанови № СХХІІІ/3361/23 Міської ради Кракова від 22 листопада 2023 року про прийняття Програми співпраці Міської громади Кракова на 2024 рік з неурядовими організаціями та суб'єктами, зазначеними у ст. Відповідно до статті 3 Закону від 24 квітня 2003 року про суспільно корисну діяльність та волонтерство, постановляється наступне:

§ 1 Програма «Відкритий Краків» на 2024-2028 роки прийнята та є додатком до резолюції..

§ 2. рішення № ЛП/964/16 Краківської міської ради від 14 вересня 2016 року про
Прийняття програми "Відкритий Краків".

§ 3. Президенту міста Кракова доручено виконання постанови.

§ 4. Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Віце-президент міської
ради Кракова

Івона Хамелець

Програма "Відкритий Краків" на період 2024 - 2028 років.

Зміст

Вступ: обґрунтування Програми	2
Розділ I	4
Діагностика соціально-демографічної ситуації представників меншин національних та етнічних та осіб з міграційним досвідом у Кракові	4
Розділ II	9
Зобов'язання, що випливають з членства Кракова в Програмі Мультикультурних міст (ICC) Ради Європи	9
Розділ III	10
Загальні положення	10
Розділ IV	12
Цілі, завдання та результати Програми	12
Розділ V	V15
Фінансові витрати та джерела фінансування Програми	15
Розділ VI	VI16
Внутрішня співпраця та реалізація програми	16
Розділ VII Графік реалізації Програми.....	18
Розділ VIII Заява про результати програми	27
Розділ IX Ризики програми	29

Вступ: обґрунтування Програми

Краків, постійно розвивається та адаптується до мінливих соціальних та економічних реалій. Наявність стратегічного бачення управління мультикультурним містом в епоху динамічних міграційних процесів і пов'язаних з ними змін у місцевій політиці є одним із пріоритетів у плануванні подальшого розвитку міста. Муніципалітет Кракова у співпраці зі своїми соціальними партнерами в останні роки вжив низку заходів для розробки такої стратегії. Одним із ключових заходів, вжитих у цьому напрямі, є Постанова Краківської міської ради від 14 вересня 2016 року, якою було прийнято програму "Відкритий Краків".

З того часу у Кракові відбулися динамічні зміни в демографічній структурі міста, і сьогодні, за оцінками, від 15 до 20% населення Кракова становлять мігранти та представники меншин. Ключовими для цих змін були:

- **Розвиток сучасного сектору бізнес-послуг.** У Кракові налічується 257 бізнес-центрів (станом на 3 квартал 2021 року), з яких 205 належать іноземним суб'єктам господарювання. Центри обслуговують клієнтів більш ніж 30 мовами. Кількість працівників, які працюють у центрах обслуговування BPO, SSC/GBS, IT та R&D у Кракові (3 квартал 2021 року), становить 82 600.¹
- **Міграція пов'язана з придушенням громадських протестів після президентських виборів 2020 року в Білорусі.** Згідно з реєстром Закладу соціального страхування (ZUS), кількість білорусів у Кракові подвоїлася між 2021 і 2022 роками, сягнувши понад 6 000 осіб.
- **Повномасштабна війна в Україні.** Майже 49 000 біженців з України отримали номер PESELy Кракові². У 2022 році (дані станом на 1.04.2022) налічувалося понад 177 500 громадян України, які прибули під час війни³

Культурне розмаїття, яке характеризує сучасний Краків, є не лише викликом, але й цінним ресурсом для міста. Він працює на благо місцевої громади, приносячи відчутні економічні, соціальні та культурні вигоди. Тому для міста важливо спиратися на різноманітність і бути готовим до можливих майбутніх міграційних криз⁴

¹ Сучасний сектор бізнес-послуг у Кракові. Звіт, підготовлений для мерії Кракова Асоціацією лідерів бізнес-сервісу (ABSL)

² K. Pędziwiatr, W. Magdziarz, S. Szkółut, S. Luchik-Musiyezdova, *Діагностика ситуації вимушених мігрантів у Кракові*. Єврейська асоціація "Чулент"

³ М. Войдат, П. Цивінський, *Звіт "Міська гостинність. Велике зростання, виклики та можливості"*. Союз польських митрополій

⁴ Європейська міграційна мережа (EMN) визначає міграційну кризу як "виняткову ситуацію масового припливу громадян третіх країн або осіб без громадянства, які прибувають до держави-члена ЄС або приземлилися на її території після проведення пошуково-рятувальних операцій (ПСО). Цей приплив набирає такого масштабу і характеру, що, беручи до уваги, серед іншого, чисельність населення, ВВП і географічні особливості, включаючи розмір території відповідної держави-члена ЄС, призводить до того, що добре розроблена система притулку, прийому або повернення відповідної держави-члена припиняє функціонувати(...)" https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/migration-crisis_en

Оцінка Програми "Відкритий Краків" (2016-2022) показує, що заходи, проведені в її рамках, мали вирішальне значення для підтримки біженців з України, які прибудуть до Кракова після 24 лютого 2022 року. Мережі та зв'язки, встановлені під час програми, мали вирішальне значення для організації підтримки. Події того періоду показали, що ефективна співпраця між місцевою владою та місцевою громадою, організаціями громадянського суспільства є запорукою безперебійного та ефективного функціонування міста.

Програма "Відкритий Краків", прийнята рішенням Краківської міської ради у 2016 році, стала важливим кроком на шляху до інтеграції та підтримки представників меншин іммігрантів. Однак, враховуючи динаміку міграційних процесів і той факт, що з моменту його запровадження минуло кілька років, виникла необхідність його актуалізації. Враховуючи нові зміни, семирічний досвід дій, спрямованих на розбудову відкритості та соціальної згуртованості, вимагає оновлення стратегій та механізмів підтримки не лише груп меншин, але й підтримки міста та його громад, щоб вони процвітали, спираючись на розмаїття як місцеве суспільне благо.

Оновлення Програми базується на двох ключових принципах: горизонтальності та гнучкості. Тому наступні положення зосереджені на визначенні рамок та пріоритетних напрямів діяльності, що дозволить швидко реагувати на динамічно змінні потреби всіх мешканців, використовуючи механізми, доступні на рівні органів місцевого самоврядування в будь-який момент часу. Програма також спрямована не лише на створення нових рішень, але й на підвищення доступності та видимості наявних міських програм. Тому сайт не перераховує всі доступні послуги та ресурси, а також не дублює ініціативи, механізми, описані в інших міських стратегіях і програмах, що забезпечує узгодженість дій у всіх секторах міста.

Програма "Відкритий Краків" наголошує на підтримці та розвитку самоврядних організацій та організацій самодопомоги, оскільки успішна реалізація програми залежить від їхньої здатності створювати та ініціювати проекти, а також здійснювати моніторинг та оцінку програми. Ключовим є зміцнення спільноти мешканців та їхнє залучення до управління різноманіттям і містом загалом .

Ця Програма, завдяки своїй тематичній спрямованості, фокусується на національних та етнічних меншинах і людях з міграційним досвідом, щоб забезпечити всім мешканцям рівне і справедливе право на життя в місті. Таким чином, вони спільно створюють Краків рівних можливостей і рівного доступу до всіх його ресурсів.

Програма сприяє реалізації бачення міста, викладеного в "Стратегії розвитку Кракова. Я хочу тут жити. Краків 2030", в тому числі для реалізації стратегічної цілі: V. Сильна самоврядна громада мешканців Кракова та оперативної цілі V.3 Соціальна згуртованість.

Попередній проект резолюції оновленої Програми "Відкритий Краків" був створений у 2023 році в межах завдання, дорученого неурядовій організації, Асоціації "Чулент", під назвою *"Спільна розробка рекомендацій щодо оновлення політики інтеграції іноземців та представників національних і етнічних меншин у Кракові - Спільна розробка оновленої Програми "Відкритий Краків ""*. Громадські завдання фінансувалися містом Краків.

Розділ I

Діагностика соціально-демографічної ситуації представників національних та етнічних меншин та осіб з міграційним досвідом у Кракові

Для того, щоб зрозуміти ситуацію та потреби представників національних та етнічних меншин і людей з досвідом міграції/біженців у Кракові, для цілей діагностики було визначено три групи:

- **Національні та етнічні меншини.** Відповідно до Закону від 6 січня 2005 року про національні та етнічні меншини і регіональні мови, ці меншини виділяються на основі шести критеріїв, головним з яких є те, що вони є меншими за чисельністю, ніж решта населення, і що їхні предки, члени відповідної меншини, проживали на нинішній території Республіки Польща щонайменше 100 років. Згідно з наведеним вище визначенням, у Польщі проживають дев'ять національних меншин: Білоруси, чехи, литовці, німці, вірмени, росіяни, словаки, українці, євреї та чотири етнічні меншини: Караїми, лемки, роми, татари.
- **Люди з досвідом економічної міграції.** Для цілей програми ми визначили цю групу як осіб, які приїхали до Кракова з-за кордону з метою (1)працевлаштування (стосується як низько кваліфікованих, так і висококваліфікованих посад), з наміром короткострокового або довгострокового проживання; (2) сім'ї тих, хто приїхав з метою працевлаштування (діти, батьки); (3) ті, хто приїхав до Польщі з освітньою метою (студенти).
- **Люди з досвідом примусової міграції.** Ця категорія відноситься до ступеня добровільного або вільного пересування особи або групи осіб. Мотиви вимушеної міграції включають пошук притулку або втечу, спричинену надзвичайною екологічною або політичною ситуацією (наприклад, збройним конфліктом).⁵

На рішення про такий поділ вплинуло кілька факторів, насамперед законодавство, яке безпосередньо стосується цих груп. Біженці та особи з досвідом вимушеної міграції користуються захистом міжнародного законодавства про біженців, яке накладає конкретні зобов'язання на державу по відношенню до цих осіб. З іншого боку, національні та етнічні меншини визначені в польському законодавстві, а їхня ідентичність і культурна спадщина захищається і підтримується відповідно до Закону про національні та етнічні меншини і регіональні мови.

⁵ Пендзівіатр, К. (2022). Глобальна міграція. В А. Малевська, М. Філарі-Щепанік (ред.), Глобалізація та взаємозалежність. Краків: Видавництво Наукової Академії Ігнатіанум у Кракові.

Потреби та виклики міжкультурної інтеграції⁶ та соціальної згуртованості важливим фактором. Люди з досвідом вимушеної міграції часто потребують термінової гуманітарної допомоги, захисту та психологічної підтримки. Вони можуть бути більш вразливими до травм і різних проблем зі здоров'ям. На противагу цьому, люди з досвідом економічної міграції можуть набагато частіше потребувати підтримки в питаннях міжкультурної інтеграції, професійного навчання або доступу до ринку праці в цілому.

Іншим фактором є імідж вищезгаданих груп у публічних дебатах. Погляди на міграцію часто ґрунтуються на стереотипах, нерозумінні або навіть маніпуляціях щодо мотивації та цілей людей з міграційним досвідом, які використовуються для генерування негативних емоцій та створення несприятливого іміджу цієї групи. У контексті національних та етнічних меншин дебати частіше стосуються зовнішньої політики та відносин з країнами походження меншин. Як наслідок, публічні дебати про національні та етнічні меншини часто зосереджуються на питанні лояльності до країни походження та Польщі, тоді як для людей з міграційним досвідом основними питаннями, що обговорюються, є безпека, економічні наслідки та культурні відмінності.

Національні та етнічні меншини

У Кракові найчисленнішими статутними меншинами є вірменська, російська, словацька, чеська, українська та єврейська громади, а також такі етнічні меншини, як лемки та роми. Вони володіють відчутною культурною спадщиною в місті та активно діють через місцеві та національні громадські організації, що базуються в Кракові. Вони здебільшого беруть участь у культурних ініціативах, розбудові національної та етнічної ідентичності та релігійній діяльності. Результати звіту про оцінку ситуації меншин у Кракові⁷ показують, що ці групи демонструють низький рівень ідентифікації з діяльністю Програми "Відкритий Краків".

Завдяки знанню польської мови та культурного контексту вони з більшою ймовірністю помічають прояви дискримінації, що робить їх більш чутливими до цих питань. У робочому середовищі вони стикаються з дискримінацією через "расизм"⁸, упередження та нерозуміння релігійних вимог. Про них часто судять за ідентичністю, а не за компетентністю. Культурні відмінності є бар'єром, особливо для старших поколінь. У сфері охорони здоров'я вони стикаються з труднощами в доступі до медичної допомоги через культурні бар'єри та недостатню обізнаність медичних працівників про різні потреби, зумовлені, наприклад, релігійними та культурними особливостями.

⁶ Міжкультурна інтеграція - це "результат двостороннього процесу, заснованого на Рекомендації Ради Європи СМ/ Rec(2015)1 про міжкультурну інтеграцію та моделі політики міжкультурних міст, спрямованої на ефективне, позитивне та стале управління різноманітністю на основі взаємного та симетричного визнання в межах загальних прав людини".

⁷ А. Макувка-Квапісевич, Е. Мірга-Вуйтовіч (2023), *Діагностика ситуації національних та етнічних меншин у Кракові*, Єврейська асоціація "Чулент"

⁸ Слово "расизм" зазвичай використовується в контексті дискримінації за ознакою етнічного походження або кольору шкіри, а також у польському та міжнародному праві. Однак варто підкреслити, що згідно з сучасним станом наукових знань, поділ людства на "раси" не має під собою жодних підстав біологічні. Термін має глибоке історичне та соціальне коріння. Наслідки "расизму" дуже реальні і впливають на життя багатьох людей. Тому важливо підходити до цього терміну з належною чутливістю та усвідомленням його важливості в соціальному контексті. Ось чому ми використовуємо слово "расизм" у лапках.

Безпека є ключовим питанням для меншин у Кракові. Швидка і рішуча реакція міської влади на злочини, що відбуваються в громадських місцях, зменшує відчуття незахищеності. Таким чином, це знімає відчуття ізольованості, низької довіри до інститутів місцевого самоврядування. Вони вважають, що заходи безпеки повинні бути твердими та ефективними і відповідати реальним потребам.

Національні та етнічні меншини у Кракові мають особливі очікування від міської влади щодо їхнього представництва, комунікації та включення у місцеву громаду. Вони заявляють про необхідність відкритого діалогу, проведення регулярних форумів і зустрічей в офісі магістрату та створення консультативних комітетів з їхніх представників. Вони також очікують впровадження навчальних програм для муніципальних службовців і службовців-жінок і чоловіків з питань різноманітності, збільшення їхнього представництва в муніципальних установах, просування різноманітності в освіті та створення ініціатив, що сприятимуть їхньому активному залученню до суспільних справ. Крім того, вони підкреслюють важливість співпраці з громадськими організаціями меншин та визнання форм дискримінації та ізоляції, з якими вони стикаються.

Люди з досвідом економічної міграції

Згідно з даними звіту *"Діагностика потреб та очікувань економічних мігрантів щодо міської інтеграції"*, підготовленого в межах замовленого завдання *"Спільна розробка рекомендацій щодо оновлення політики інтеграції іноземців та представників національних та етнічних меншин у Кракові - Спільна розробка оновлення програми "Відкритий Краків"*", Краків у 2022 році зафіксував значне збільшення кількості іноземців з різних регіонів світу. Найбільш динамічні зміни спостерігалися в реєстраційній базі даних мерії Кракова, де кількість осіб з-поза меж Європейського Союзу, переважно українців, зросла на 62% (до 15 000 осіб). З іншого боку, у базі платників внесків на соціальне страхування помітно зросла кількість громадян/громадян Африки - на 70%, а також громадян/громадян Азії - на 55%. Люди з досвідом міграції з Азії стали другою за чисельністю групою дописувачів, тоді як найбільшою групою були європейці з країн, що не входять до ЄС, - 43 000 осіб. Представники мігрантських громад, які працюють у Кракові, працюють переважно у сфері адміністративних послуг, інформаційних технологій та будівництва.

Серед людей з досвідом міграції в Кракові переважають українці, які становлять 80% населення, за ними йдуть білоруси (10%) і росіяни (5%). Серед громадян ЄС та Великої Британії більшість становлять італійці (14%) та іспанці (11%). Варто зазначити, що у Кракові спостерігається зростання кількості ІТ-спеціалістів з Білорусі, що пов'язано з переїздом компаній з цієї країни.

У групі іноземців з країн ЄС частка тих, хто виконує роботу на підставі трудового договору, значно вища, ніж у групі іноземців з країн, що не входять до ЄС (у грудні 2022 року 67,6% та 58,8% відповідно). Громадяни ЄС значно частіше, ніж громадяни країн, що не є членами ЄС, займаються несільськогосподарською діяльністю (16,2% та 2,3% відповідно у грудні 2022 року). Понад 30 000 є активними бізнесу (ZUS, 2023), з яких, за даними Польського економічного інституту, українці створили понад 10 200 нових одноосібних підприємств у Польщі в період з січня по вересень 2022 року, а також 3 600 компаній з іноземним капіталом (PIE, 2023). Іноземці, які проживають у Кракові, дещо краще освічені, ніж населення міста в цілому, хоча відсоток осіб з вищою освітою зменшується.

Протягом тривалого часу в Кракові зростає кількість людей з досвідом економічної міграції, що призводить до необхідності надавати їм підтримку в процесі адаптації в місті. Більшість економічних мігрантів, які оселяються в Кракові, мають вищий рівень освіти, часто вищу кваліфікацію, що може перетворитися на вищий соціальний, культурний та фінансовий капітал і є великим потенціалом для соціальної активності та участі. Однак попереду ще багато викликів, серед яких покращення відчуття безпеки серед цих людей, мовна підтримка та покращення якості державних послуг, адаптованих до їхніх потреб. Багато людей з міграційним досвідом стикаються з мовним бар'єром і труднощами в доступі до інформації та участі в суспільному житті. Крім того, ринок житла в Кракові потребує регулювання, щоб забезпечити належне ставлення до орендарів та орендодавців.

Інтерв'ю, проведені в межах діагностики, показали, що громади мігрантів очікують, що такі ініціативи, як Мультикультурний центр, будуть продовжені та посилені. Також доцільно проводити анти дискримінаційні тренінги в шкільній системі та підтримувати чоловіків і жінок-лідерів мігрантських громад. Місту також слід підвищити доступність інформації для людей з міграційним досвідом шляхом покращення видимості Інформаційного пункту для іноземців та навчання офісних працівників жіночої та чоловічої статі з питань міжкультурної комунікації. Крім того, важливо враховувати мовні потреби в таких ініціативах, як громадський бюджет.

Люди з досвідом примусової міграції

Люди з досвідом вимушеної міграції є дуже великою групою мешканців Кракова. Хоча переважна більшість цих людей походять з України і прибули до міста після 24 лютого 2022 року, є також багато людей з Білорусі, Росії та інших частин світу, які знайшли притулок у Кракові від переслідувань.

Згідно зі звітом *"Діагностика становища вимушених мігрантів у Кракові"*, з огляду на профіль цієї групи, їхнє становище на ринках житла, освіти та праці створює багато проблем. Вимушені мігрантки з невеликим досвідом роботи, з неповнолітніми дітьми та утриманнями на утриманні перебувають в особливо складній ситуації на польському ринку праці. У червні 2023 року в Кракові та в усьому Малопольському воєводстві особами, охопленими тимчасовим захистом, були переважно жінки. Значний відсоток становлять ті, хто народився між 2005 і 2023 роками.

Хоча присутність іноземців у Кракові не є чимось новим, різке збільшення кількості людей з досвідом вимушеної міграції є новим викликом для місцевої державної політики. Люди з досвідом вимушеної міграції у Кракові стикаються з багатьма інтеграційними проблемами, головною з яких є мовний бар'єр. Відсутність належної підтримки вивчення польської мови з боку держави та труднощі з адаптацією до польського ринку праці, навіть для освічених людей, призводять до їхньої маргіналізації. Тому серед завдань, що сприятимуть адаптації цієї групи до польського ринку праці, має бути збільшення доступності курсів польської мови (не лише на початковому рівні), полегшення процесу визнання кваліфікацій, а за відсутності можливості визнання - організація тренінгів та професійних курсів, які допоможуть перекваліфікуватися та адаптуватися на польському ринку праці.

Жінки, які доглядають за дітьми, зокрема, стикаються з додатковими бар'єрами та дискримінацією на ринку праці. Крім того, люди з досвідом вимушеної міграції часто відчують

нерівність в оплаті праці та проблеми, пов'язані із залежністю терміну дії посвідки на проживання від працевлаштування⁹.

Люди з досвідом біженців у Польщі, особливо з України, стикаються з численними

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024 року. труднощами, намагаючись стати незалежними на ринку житла. Серед основних проблем - зростання цін на оренду, обмеженість фінансових ресурсів, небажання орендодавців здавати житло біженцям і недостатня пропозиція орендного житла в Кракові. Люди з досвідом біженства з вразливих груп, таких як жінки, які зазнали насильства, люди з інвалідністю або етнічні меншини, стикаються з найбільшими труднощами в цьому сенсі. Дискримінаційний та ксенофобський наратив, який поширюють деякі ЗМІ, ще більше ускладнює ситуацію. Існує очевидна потреба в житловій підтримці для цих людей з боку агентств нерухомості, неурядових організацій або інших учасників ринку нерухомості.

У Кракові значно зросла присутність дітей з досвідом вимушеної міграції, переважно з України, у навчальних закладах. Водночас існує також велика група дітей, які залишаються поза польською освітньою системою. За оцінками ЮНІСЕФ, це до двох третин з 600 000 українських дітей у Польщі у віці 3-9 років, частина з яких відвідує дистанційні заняття в українській системі освіти. Зростання кількості учнів з України, а також з Білорусі, Індії та Росії помітне в різних типах навчальних закладів Кракова, особливо в дитячих садках і початкових школах.

У дослідженні підкреслюється, що як зараз, в умовах конфлікту в Україні, так і в майбутньому, з огляду на можливість припливу до міста людей з досвідом вимушеної міграції, Кракову слід звернути особливу увагу на необхідність створення відповідних, масштабованих механізмів реагування на надзвичайні ситуації у разі потенційної кризи з біженцями. Крім того, важливо запровадити довгострокові, системні механізми підтримки та інтеграції біженців у соціальну та економічну структуру міста.

Підсумок

Поділ на національні та етнічні меншини, осіб з досвідом економічної міграції, осіб з досвідом вимушеної міграції зумовлений потребами методології підготовки діагнозу і не повною мірою відображає неоднорідність, складність цих груп, а також плинність таких термінів, як "мігрант" або "меншина". Ці поняття важко чітко визначити, оскільки вони часто формуються під впливом соціального, історичного та політичного контекстів. У наступних розділах цільовою групою програми є "національні та етнічні меншини", а також ширша і більш загально визначена група "люди з міграційним досвідом". Програма для мультикультурної громади Кракова, незважаючи на обмеження, накладені правилами підготовки міських програм, повинна враховувати складність цієї групи чоловіків і жінок, щоб, звужуючи умови, жодна громада не залишилася поза увагою.

⁹ Національний банк Польщі (НБП) (2023). Життєве та економічне становище мігрантів з України. у Польщі - вплив пандемії та війни на характер міграції в Польщі, Звіт про дослідження, https://nbp.pl/wp-content/uploads/2023/04/Sytuacja-zyciowa-i-ekonomiczna-migrantow-z-Ukrainy-w-Polsce_raport-badania-2022.pdf, с. 39.

Чому такі поняття є плінними та неоднозначними? Ось кілька прикладів:

- 1) Мігрант або мігрантка з України, Білорусі, Німеччини, Чехії або Словаччини може після отримання польського громадянства користуватися захистом і підтримкою з точки зору польського законодавства як національна меншина. Тим часом, раніше, як громадяни інших країн, вони розглядалися як мігранти або жінки-мігранти.
- 2) Діти з сімей мігрантів, які народилися і виросли в Польщі, і, ставши дорослими громадянами Польщі, все ще можуть відчувати соціальну ізоляцію, наприклад, через колір шкіри або релігію, і, незважаючи на польську ідентичність, можуть сприйматися суспільством як мігранти або мігрантки.
- 3) Діти від міжкультурних шлюбів, які добре функціонують у культурних колах своїх батьків, але можуть зіткнутися з ізоляцією через множинну ідентичність¹⁰. Такі діти також не вписуються в загальну категорію "мігрант/мігрантка".
- 4) Діти польських емігрантів, які виросли за кордоном, а потім повернулися до Польщі разом з батьками, незважаючи на польське громадянство, можуть не знати місцевих культурних кодів, говорити з акцентом і потребувати підтримки в адаптації.

Ці приклади ілюструють, що питання національності, ідентичності та приналежності є складнішими, ніж можна було б подумати, і підкреслюють необхідність глибокого та емпатичного підходу до розмаїття в суспільстві. Програма "Відкритий Краків" не обмежується інтеграцією, адаптацією, які іноді є потребами деяких осіб, що належать до національних та етнічних меншин, а також людей з досвідом міграції, але базується на соціальних відносинах і солідарності, на побудові мультикультурної краківської громади.

Розділ II

Зобов'язання, що впливають з членства Кракова в Програмі мультикультурних міст (ИСС) Ради Європи¹¹

Програма "Мультикультурні міста" (ИСС) була започаткована у 2008 році, спочатку як спільна програма Ради Європи та Європейської Комісії. У зв'язку із зацікавленістю та необхідністю розширення діяльності програми за межі європейських країн, після п'яти років спільних дій, Рада Європи стала провідним координатором МТП у 2013 році. 18 грудня 2020 року. Краків приєднався до програми ИСС, ставши одним з понад 150 міст-учасників з усього світу.

Програма ИСС об'єднує найбільш мультикультурні міста Європи та інших континентів. Це дає Кракову можливість вчитися та ділитися передовим досвідом в управлінні національно різноманітним містом,

¹⁰ Вони можуть ідентифікувати себе з багатьма етнічними групами, з якими ідентифікують себе їхні батьки.

¹¹ І. Д'Алессандро (ред.), *Практичний посібник з міської моделі міжкультурної інтеграції*. Рада Європи. https://otwarty.krakow.pl/program/266923,artykul,program_miastr_miedzykulturowych_rady_europy.html

релігійні, етнічні та соціальні. Участь Кракова в МКС також надає можливість отримати підтримку від міжнародно визнаних експертів, наприклад, у процесі оновлення та підготовки стратегій управління мультикультурним містом, вирішення конкретних проблем міста тощо.

Ключовими елементами для міст, прийнятими Програмою "Мультикультурні міста", і, таким чином, основою для діяльності міського управління, є такі:

- Створення можливостей і просторів для глибокої взаємодії та співтворчості з людьми з різним культурним досвідом і походженням з метою розбудови довіри та використання творчого потенціалу різноманітності.
- Створити модель управління, яка дозволить усім членам громади, незалежно від їхнього походження чи статусу, розвивати свій потенціал, реалізовувати свої таланти та робити внесок у місцеве процвітання.
- Розподіл влади - залучення людей різного походження до прийняття рішень у міських установах, будь то політичні, освітні, соціальні, економічні чи культурні.
- Сприяння розвитку міжкультурної компетентності в державних, приватних та громадських організаціях.
- Вирішення проблем культурного плюралізму та складності ідентичності через дискурс лідерства та символічні дії.
- Створення інклюзивного наративу та позитивного управління конфліктами, руйнування стереотипів та участь у дебатах щодо впливу та потенціалу різноманіття на місцевий розвиток.

Ці принципи допомагають включити всіх новоприбулих і, загалом, людей з різним походженням, незалежно від причини їхнього поселення в місті, тривалості перебування або офіційного статусу".¹² Членство в Програмі Мультикультурних міст Ради Європи (ICC) є важливим механізмом підтримки реалізації програми "Відкритий Краків", а також платформою для просування краківського передового досвіду і створення бренду Кракова як мультикультурного міста, міста діалогу.

Розділ III Загальні

ПОЛОЖЕННЯ

§ 1

Програма "Відкритий Краків", далі Програма, передбачає низку заходів на інституційному та соціальному рівнях для створення суспільства, що живе в громаді, використовуючи людський, економічний та культурний потенціал представників національних та етнічних меншин, а також людей з міграційним досвідом для розвитку, в умовах злагоди та взаємоповаги.

§ 2

¹² І. Д'Алессандро (ред.), *Практичний посібник з міської моделі міжкультурної інтеграції* Рада Європи. https://otwarty.krakow.pl/program/266923,artykul,program_miaast_miedzykulturowych_rady_europy.html

У всіх випадках, про які йдеться в цій Програмі:

- 1) Муніципалітет (Гміна) - під цим слід розуміти муніципалітет Кракова;
- 2) Управління (Офіс) - під цим слід розуміти Управління міста Кракова;
- 3) муніципальні одиниці - слід розуміти організаційні одиниці, створені відповідно до Закону від 8 березня 1990 р. про міське самоврядування (Законодавчий вісник 2024 р., поз. 1465, 1572) та Закону від 5 червня 1998 р. про повітове самоврядування (Законодавчий вісник 2024 р., поз. 107) з метою виконання завдань муніципалітету Кракова (як міста з правами повіту);
- 4) неурядова організація - під нею слід розуміти суб'єктів, зазначених у ст. 3 ч. 2 і ч. 3 Закону від 24 квітня 2003 року "Про суспільно корисну діяльність та волонтерську роботу", статутними цілями яких є протидія дискримінації, "расизму", ксенофобії, захист прав осіб з міграційним досвідом, діяльність на користь національних та етнічних меншин, а також робота на користь мультикультуралізму та просування толерантності;
- 5) організації меншин - слід розуміти організації, які відповідають усім нижченаведеним умовам: а) вони визначають себе як організації осіб, що належать до певної меншини; б) з їхніх статутів зрозуміло, що вони є організаціями національних, етнічних або мігрантських меншин; в) вони здійснюють діяльність на користь меншини, яку вони представляють;
- 6) координатор Програми - окрема організаційна одиниця, створена мером міста Кракова, яка реалізує Програму "Відкритий Краків" і координує реалізацію Програми в муніципалітеті Кракова, відповідає за підтримку ініціатив і співпрацю з представниками національних та етнічних меншин, а також особами з міграційним досвідом;
- 7) особи з міграційним досвідом - слід розуміти групу осіб, які змінили місце постійного проживання шляхом переїзду з однієї країни (чи то країни ЄС, чи то так званої третьої країни) в іншу, незалежно від причини міграції, чи то добровільної (наприклад, з економічних причин), чи то вимушеної (наприклад, через війну), а також незалежно від тривалості перебування. Згідно з цим визначенням, до цієї групи також належать особи, які проживають у Кракові на короткостроковій основі: сезонні працівники або студенти (це визначення не стосується осіб, які приїжджають до Кракова як туристи). Для цілей Програми до цієї групи також були включені нащадки мігрантів і мігранток, які, хоч і народилися в Польщі, але перебувають під впливом міграційного досвіду своїх батьків, бабусь і дідусів;
- 8) національні та етнічні меншини - слід розуміти осіб, які належать до меншин, визначених у Законі від 6 січня 2005 року "Про національні та етнічні меншини і регіональні мови". Згідно з законом, виділялося дев'ять національних меншин: Білоруси, чехи, литовці, німці, вірмени, росіяни, словаки, українці, євреї та чотири етнічні меншини: Караїми, лемки, роми, татари. Для цілей Програми меншини, не згадані в Законі, але які інтегровані в польське суспільство і мають сильну національну ідентичність, наприклад, в'єтнамська громада, також були включені в цю групу;
- 9) соціальна інклюзія - слід розуміти як заходи, що надають усім мешканцям міста рівні можливості для участі в економічному, соціальному, культурному та політичному житті міста та забезпечують їм рівний доступ до публічних послуг¹³;

¹³ Визначення взято з "Посібника з розробки політики інтеграції людей з міграційним досвідом у міське життя", розробленого Лабораторією міграційної політики міст і регіонів Центру міграційних досліджень Варшавського університету <https://www.migracje.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2022/12/Spotlight-DECEMBER-2022.pdf>

10) міжкультурна інтеграція – це слід розуміти як результат двостороннього процесу, що ґрунтується на Рекомендації Ради Європи CM/Rec(2015)¹⁴ щодо міжкультурної інтеграції та на моделі політики Міжкультурних міст, що полягає в ефективному, позитивному та збалансованому управлінні різноманітністю, заснованому на взаємному та симетричному визнанні, в межах загальних рамок прав людини.¹⁵

Розділ IV

Цілі, завдання та результати Програми

§ 3

1. Основною метою Програми є впровадження та реалізація політики відкритості міста Кракова для представників національних та етнічних меншин і людей з міграційним досвідом на основі міждисциплінарного підходу до управління різноманітністю та створення простору, сприятливого для формування ідентичності громади серед мешканців Кракова.

2. Основна мета Програми буде досягнута:

1) Через:

- ✓ забезпечення рівного, справедливого доступу до послуг, спрямованих на національні та етнічні меншини і людей з міграційним досвідом;
- ✓ підвищення міжкультурної компетентності працівників Управління, муніципальних одиниць та районів міста Кракова

Для досягнення **Конкретної цілі 1: Покращення якості та доступності державних послуг, орієнтованих на національні та етнічні меншини, а також людей з досвідом міграції.**

Реалізація
завдань:

- 1) розвиток діяльності інформаційного пункту для людей з міграційним досвідом з точки зору комплексності послуг та наочності;
- 2) розробка та впровадження стратегії міжкультурної комунікації для муніципалітету;
- 3) оновлення вітального пакету для тих, хто має досвід міграції;
- 4) проведення тренінгів для працівників Управління, муніципальних одиниць та районів міста Кракова з питань доступності Управління для національних та етнічних меншин і людей з міграційним досвідом, а також з питань міжкультурної комунікації та справедливого ставлення;

¹⁴ Рекомендація CM/Rec(2015)1 Комітету Міністрів державам-членам щодо міжкультурної інтеграції.
https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c471f?

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024 року.
¹⁵ І. Д'Алессандро (ред.), *Практичний посібник з міської моделі міжкультурної інтеграції*. Рада Європи.
https://otwarty.krakow.pl/program/266923,artykul,program_miast_miedzykulturowych_rady_europy.html

- 5) моніторинг публічних послуг, що надаються муніципалітетом, з точки зору їх доступності для національних та етнічних меншин і людей з досвідом міграції;
- 6) проведення соціальних досліджень у сфері міграції та мультикультуралізму, наприклад, через реалізацію проекту "Обсерваторія мультикультуралізму та міграції".

2) Через:

- ✓ підвищення рівня довіри до муніципалітету з боку представників національних та етнічних меншин, а також людей з досвідом міграції;
- ✓ посилення голосу представників національних та етнічних меншин та людей з міграційним досвідом до Гміни

Для досягнення **Конкретної цілі 2: Розробити системні межі взаємодії муніципалітету з представниками національних та етнічних меншин і людьми з міграційним досвідом, засновані на рішеннях громадської деліберативної демократії.**

Реалізація
завдань:

- 1) створення основи для між секторальної співпраці - державного управління, бізнесу, дослідницьких центрів, неурядових організацій та місцевих громад, залежно від потреб та поточних викликів.
- 2) створення Президентом Кракова окремого організаційного підрозділу в Краківській ратуші, відповідального за підтримку ініціатив та співпрацю з представниками національних та етнічних меншин та людьми з міграційним досвідом;
- 3) співпраця Координатора Програми з іншими структурними підрозділами Офісу та муніципальними структурними підрозділами, неурядовими організаціями та іншими установами і службами, що діють на території муніципалітету, в тому числі культурно-освітніми установами, університетами та вищими навчальними закладами.

3) Через:

- ✓ посилення промоції Кракова як місця для життя, що забезпечує інклюзивність та соціальну згуртованість;
- ✓ підвищення громадянську та соціальну активність людей з міграційним досвідом та представників національних і етнічних меншин

Для досягнення **Конкретної цілі 3: Підтримувати процеси соціальної інтеграції та створювати простори, що сприяють інклюзивності та соціальній згуртованості¹⁶;**

Реалізація
завдань:

¹⁶ Соціальна згуртованість - це спільні цінності та почуття єдності в суспільстві, які створюють міцні зв'язки та солідарність між його членами. Ідентичність відіграє ключову роль у цих відносинах, слугуючи фактором, що впливає на нашу взаємодію та дії в соціальному контексті. Герберт Блюмер підкреслював важливість ідентичності як посередника в соціальних відносинах (Blumer 1969). Згуртованість і соціальна інтеграція тісно пов'язані між собою. Солідарні суспільства характеризуються згуртованістю, а люди, які є частиною цих суспільств, відчують почуття причетності до них. Соціальна інклюзія - це процес "інтеграції" маргіналізованих людей у так званий основний потік життя через повноцінну участь у суспільстві, надання їм можливості повноцінно брати участь в економічному, культурному та соціальному житті відповідно до прийнятих у даному суспільстві стандартів.

- 1) розвиток Мультикультурного центру як координаційного центру міжкультурної діяльності у Кракові;
- 2) підтримка соціально-культурних анімаційних ініціатив, що реалізуються культурними та освітніми установами в районах міста Кракова;
- 3) просування муніципальних програм, що підтримують створення та розвиток неурядових організацій серед організацій меншин, особливо тих, що займаються самодопомогою та самозахистом;
- 4) просування та підвищення доступності краківських механізмів участі для національних та етнічних меншин і людей з досвідом міграції;
- 5) підтримка інтеграційних процесів іноземців у Кракові шляхом посилення мовних компетенцій - вивчення польської мови.

4) Через:

- ✓ Підвищення обізнаності громадськості про переваги різноманітного Кракова

Для досягнення **Конкретної цілі 4: Створення міжкультурного характеру та бренду Кракова "Відкрий Краків"**;

Реалізація завдань:

- 1) організація заходів, пов'язаних з мультикультуралізмом, наприклад, у формі конференцій, семінарів, дебатів, регулярних фестивалів;
- 2) організація конкурсу на звання "Краківський посол мультикультуралізму" та популяризація їхньої діяльності;
- 3) меценатство, зокрема, Президента міста Кракова та надавати інші форми підтримки проектам, мистецьким, культурним, науковим та освітнім ініціативам, присвяченим сучасному мультикультурному Кракову;
- 4) проведення інформаційних та промоційних заходів щодо реалізації Програми "Відкритий Краків".

5) Через:

- ✓ підвищення освітніх стандартів у культурно та мовно різноманітному середовищі

Для досягнення **Конкретної цілі 5: Створити соціальну платформу для підтримки розвитку міжкультурних компетенцій серед людей, які живуть у Кракові;**

Реалізація завдань:

- 1) підготовка та впровадження інструментів для підтримки розвитку міжкультурних компетенцій у шкільному середовищі на основі системи семінарів, що проводяться місцевими громадськими організаціями, муніципальними закладами культури та культурними установами;
- 2) підготовка та впровадження рекомендацій для шкільних закладів щодо процесів соціальної інклюзії;
- 3) підготовка та впровадження інструментів для підтримки розвитку міжкультурних компетенцій адресований мешканцям та мешканкам Кракова, заснований на діяльності міських культурних установ та закладів культури, а також місцевих неурядових організацій;

- 4) розвиток чутливості до культурного розмаїття та вміння використовувати делікатну мову в контексті культурних відмінностей;
- 5) розвиток міжкультурних та ромських асистентів.

Через:

- ✓ посилення підтримки та відчуття безпеки для груп, які перебувають під загрозою соціальної ізоляції за національною чи етнічною ознакою

Так, для досягнення **Конкретної цілі 6: Підтримувати групи ризику соціальної ізоляції за національною, етнічною, мовною, релігійною ознаками, включаючи впровадження механізмів реагування на "расистські" та ксенофобські інциденти**

Реалізація завдань:

- i. просувати інформацію та підтримувати ініціативи з підвищення обізнаності та реагування на дискримінацію та насильство, мотивовані упередженнями;
- ii. аналіз ризиків потенційних міжкультурних, національних, етнічних та релігійних конфліктів на основі даних, отриманих завдяки міжсекторальній співпраці;
- iii. підвищення компетентності персоналу Адміністрації та муніципальних підрозділів, поліції та муніципальної поліції у питаннях медіації, виявлення та реагування на випадки дискримінації та насильства на ґрунті упередження, управління та вирішення конфліктів;
- iv. включення представників національних та етнічних меншин і людей з міграційним досвідом в наявні системні міські заходи, спрямовані на безпеку та управління кризовими ситуаціями в місті Кракові.

3. Програма сприяє реалізації бачення міста, викладеного в "Стратегії розвитку Кракова. Я хочу тут жити. Краків 2030", в тому числі для реалізації стратегічної цілі : V Сильна самоврядна громада мешканців Кракова та оперативної цілі V.3 Соціальна згуртованість.

Розділ V

Фінансові витрати та джерела фінансування Програми

§ 5

1. Фінансування на реалізацію завдань, передбачених Програмою, буде щорічно плануватися в бюджеті міста Кракова.

2. Для виконання завдань, передбачених Програмою, фінансові ресурси будуть також залучатися, в межах можливостей, від різних суб'єктів, залучених до реалізації Програми, включаючи, але не обмежуючись ними:

- 1) кошти з державного бюджету,
- 2) кошти з бюджету Європейського Союзу,
- 3) кошти з бюджету Ради Європи, в тому числі через Програму "Мультикультурні міста"

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024 року.
(ІСС),

- 4) кошти з неурядових організацій (НУО),
- 5) кошти приватні та спонсорські,

- 6) кошти інших суб'єктів, залучених до Програми.

Розділ VI

Внутрішня співпраця та реалізація програм

§ 6

1. Реалізація Програми координується Координатором Програми та контролюється Керівником Відділу, відповідальним за соціальні питання.
2. Графік реалізації Програми разом з партнерами, які співпрацюють у розробці концепції реалізації, наведено в Таблиці 1.
3. З метою впровадження горизонтальних процесів включення осіб з міграційним досвідом та представників національних і етнічних меншин до роботи в Управлінні та муніципальних одиницях, а також для покращення потоку внутрішньої та зовнішньої інформації, мер міста Кракова призначає координаторів співпраці в межах реалізації програми "Відкритий Краків" в окремих структурних підрозділах Управління та муніципальних одиницях. Детальна сфера діяльності Координаторів визначена у відповідному розпорядженні мера міста Кракова.
4. Партнерами, які співпрацюють у реалізації Програми, є структурні підрозділи офісу та муніципальні структурні підрозділи, а також муніципальні заклади культури та об'єкти культури, муніципальні установи, відповідальні, серед іншого, за вирішення питань:
 - 1) соціальних,
 - 2) охорони та зміцнення здоров'я,
 - 3) освіти,
 - 4) підприємництва та ринку праці,
 - 5) культури та національної спадщини,
 - 6) просування та інформування,
 - 7) міжнародного співробітництва,
 - 8) туризму,
 - 9) спорту,
 - 10) безпеки та управління кризовими ситуаціями,
 - 11) громадського простору та громадського транспорту,
 - 12) та інші, отримані в результаті реалізації Програми.
5. Відділи та муніципальні підрозділи Адміністрації міста Кракова, перелічені в розділі 1, здійснюватимуть діяльність, пов'язану з реалізацією Програми, у співпраці з:
 - 1) Малопольським воєводським управлінням,
 - 2) Поліцією,
 - 3) консультативно-дорадчими органами, що діють при Управлінні,
 - 4) НУО та іншими представниками третього сектору; ,
 - 5) школами, навчальними закладами та університетами,
 - 6) адміністрацією будинків та житловими асоціаціями, житловими громадами та представниками приватних організацій власників житла,
 - 7) промисловими корпораціями,
 - 8) засобами масової інформації,
 - 9) консульськими установами та представниками іноземних держав акредитованими у Кракові,

- 10) асоціаціями та міжмуніципальними об'єднаннями,
 - 11) Районами міста Кракова,
 - 12) іншими суб'єктами, державними та недержавними установами в межах діяльності Програми.
- 6. Моніторинг реалізації Програми буде здійснюватися за допомогою індикаторів домену , зазначених у Декларації результатів Програми "Відкритий Краків", у Таблиці 2.
 - 7. Ризики для Програми зазначені в Таблиці 3.
 - 8. Президент міста Кракова подає до 30 квітня наступного року до Краківської міської ради звіт про реалізацію Програми за відповідний рік.

Розділ VII Графік реалізації Програми

Конкретна мета	Завдання	Показник ефективності	Кінцевий термін реалізації	Назва продукту	Виконавці та партнери по співпраці
1. Покращити якість та доступність державних послуг для національних та етнічних меншин та людей з міграційним досвідом шляхом:	1) розвиток діяльності інформаційного пункту для людей з міграційним досвідом з точки зору комплексних послуг та прозорості;;	Кількість бенефіціарів, які скористалися допомогою Інформаційного пункту для іноземців	безперервно	Стратегія розвитку інформаційного пункту	Координатор програм з неурядовими організаціями
	2) розробка та впровадження стратегії міжкультурної комунікації для муніципалітету;	Кількість документів, процедур (послуг), перекладених іноземними мовами	Безперервно	Розроблено стратегію міжкультурної комунікації	Координатор програм у співпраці з відповідними підрозділами Канцелярії та муніципальними одиницями, а також з неурядовими організаціями

	3) оновлення вітального пакету для тих, хто має досвід міграції;	Кількість оновлень пакетів	до 31 грудня 2028 р.	Оновлений вітальний пакет	Координатор програм у співпраці з відповідними підрозділами Канцелярії та муніципальними одиницями, а також з неурядовими організаціями
	4) проведення тренінгів для працівників Управління, муніципальних одиниць та районів міста Кракова з питань доступності Управління для національних та етнічних меншин і людей з міграційним досвідом, а також з питань міжкультурної комунікації та справедливого ставлення;	Кількість посадовців, які пройшли навчання	безперервно	Проведено навчання	Координатор програм у співпраці з підрозділом, відповідальним за організацію навчання в Офісі спільно з неурядовими організаціями
	5) моніторинг публічних послуг, що надаються муніципалітетом, з точки зору їх доступності для національних та етнічних меншин	Кількість позитивних і негативних оцінок, отриманих в опитуваннях	до 31 грудня 2028 р.	Підготовлений моніторинговий звіт	Координатор програми у співпраці з підрозділами, відповідальними за роботу пунктів

	національні та етнічні групи, а також людей з досвідом міграції;				обслуговування мешканців
	б) проведення соціальних досліджень у сфері міграції та мультикультуралізму, наприклад, через реалізацію проекту "Обсерваторія мультикультуралізму та міграції";	Кількість звітів	безперервно	Складений звіт про дослідження	Координатор програм з дослідницькими центрами
2. Розробити системну основу для співпраці між Муніципалітетом та представниками національних та етнічних меншин, а також людьми з міграційним досвідом на основі соціальних рішень	1) створення основи для міжсекторальної співпраці - державного управління, бізнесу, дослідницьких центрів, неурядових організацій та місцевих громад, залежно від потреб та поточних викликів.	Кількість зустрічей / Кількість учасників зустрічей	безперервно	Створено соціальну платформу, що включає низку механізмів із сфери участі.	Координатор програм спільно з громадськими організаціями, бізнесом та дослідницькими центрами.
	2) створення мером міста Кракова окремого структурного підрозділу Управління, відповідального за	Обсяг фінансування, що виділяється на діяльність відповідного підрозділу, в тому числі на	до 31 грудня 2024 р.	Указ Президента Інформація про виконання бюджетного плану	Координатор програми

деліберативної демократії шляхом:	підтримку ініціатив та співпрацю з представниками національних та етнічних меншин і людьми з міграційним досвідом.	виконання державних завдань у сфері: заходів з міжкультурної інтеграції осіб з міграційним досвідом та заходів для національних та етнічних меншин			
	3) співпраця Координатора Програми з іншими структурними підрозділами Офісу та муніципальними структурними підрозділами, неурядовими організаціями та іншими установами і службами, що діють на території муніципалітету, в тому числі культурно-освітніми установами, університетами та вищими навчальними закладами	Кількість координаторів співпраці в Управлінні, муніципалітетах та інших організаціях	безперервно	Контактна база даних координаторів, відповідальних за міжкультурну співпрацю у своєму відділі/підрозділі/підприємстві .	Координатор програми разом із згаданими партнерами програми у § 6 Програми

3. Підтримувати процеси соціальної інтеграції та створювати простір, що сприяє інклюзивності та	1) розвиток Мультикультурного центру як координаційного центру міжкультурної діяльності та просування у Кракові;	Кількість бенефіціарів Мультикультурного центру; кількість заходів, проведених в межах Мультикультурного	безперервно	Комунальне приміщення передано для Мультикультурного центру	Координатор програм спільно з неурядовими організаціями,
---	--	--	-------------	---	--

соціальній згуртованості:		центру			
	2) підтримка соціально-культурних анімаційних ініціатив, що реалізуються культурними та освітніми установами в районах міста Кракова	Кількість учасників ініціатив, заходів	безперервно	Розроблено програми, ініціативи, угоди, контракти	Муніципальні заклади культури та об'єкти культури у співпраці з районами міста Кракова
	3) сприяння муніципальним програмам, що підтримують створення та розвиток неурядових організацій серед організацій меншин, особливо тих, що займаються самодопомогою та самозахистом;	Кількість рекламних заходів	до 31 грудня 2028 р.	Впроваджено промоційні заходи для річної та багаторічної програми співпраці муніципалітету з НУО	Підрозділ Офісу, відповідальний за координацію співпраці з неурядовими організаціями
	4) просування та підвищення доступності краківських механізмів участі для національних та етнічних меншин та людей з досвідом міграції.	Кількість органів діалогу в муніципалітеті, до складу яких входять представники національних та етнічних меншин, а також люди з досвідом міграції	до 31 грудня 2028 р.	Кампанія з просування органів діалогу та наявних інструментів участі, орієнтованих на національні та етнічні меншини та людей з досвідом міграції	Офісний підрозділ, відповідальний за діалог та участь з неурядовими організаціями,

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024

	5) підтримка процесів інтеграції іноземців в	Кількість іноземців, які беруть участь у курсах польської мови	безперервно	Курс польської мови	Координатор програм спільно з неурядовими організаціями
--	--	--	-------------	---------------------	---

	Кракові шляхом зміцнення мовних компетенцій – вивчення польської мови.				організаціями
4. Створювати міжкультурний характер Кракова та бренд "Відкритий Краків":	1) організація заходів, пов'язаних з мультикультуралізмом, наприклад, у формі конференцій, семінарів, дебатів, регулярних фестивалів;	Кількість подій	безперервно	Реалізовані події	Координатор програми разом із згаданими партнерами програми у § 6 Програми
	2) організація конкурсу на звання "Краківський посол мультикультуралізму" та популяризація їхньої діяльності;	Кількість заявок, поданих на конкурс	безперервно характеру	Організована урочиста церемонія нагородження	Координатор програми
		Кількість зустрічей	безперервно	Зустріч краківських мультикультурних послів з мером міста Кракова	Координатор програми у співпраці з Офісом Президента
	3) надання патронату серед іншого, Президента міста Кракова та надавати інші форми підтримки проектам, мистецьким, культурним, науковим та освітнім ініціативам, присвяченим	Кількість патронатів	безперервно	Патронат надано	Канцелярія Президента

	сучасному мультикультурному Кракову;				
	4) проведення інформаційно- промоційних заходів, пов'язаних з реалізацією Програми "Відкрий Краків".	Кількість відвідувань сайту "Відкритий Краків" та охоплення дописів у соціальних мережах	безперерв но	Публікації та дописи	Координатор програми
5. Створити соціальну платформу, що підтримує розвиток міжкультурних компетенцій серед людей, які проживають у Кракові, шляхом:	1) підготовки та впровадження інструментів, що підтримують розвиток міжкультурних компетенцій у шкільному середовищі, на основі системи семінарів, що проводяться місцевими неурядовими організаціями, муніципальними культурними установами та закладами культури;	Кількість шкіл, навчальних закладів, закладів культури, які беруть участь у заході	до 31 грудня 2028 р.	Розроблено інструменти та матеріали.	Координатор програми, відділи освіти та культури міської ради, міські заклади культури та заклади культури спільно з громадськими організаціями,

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024

	2) підготовки та впровадження рекомендацій для шкільних закладів щодо процесів соціальної інклюзії;	Кількість навчальних закладів, які отримали рекомендації	до 31 грудня 2028 р.	Розроблено рекомендації щодо розвитку міжкультурної освіти	Координатор програми, підрозділ офісу, відповідальний за освіту, шкільні установи та неурядові організації,
--	---	--	----------------------	--	---

	3) підготовка та впровадження інструментів, що підтримують розвиток міжкультурних компетенцій, адресованих мешканцям Кракова, на основі діяльності муніципальних культурних установ та місцевих неурядових організацій;	Кількість осіб, муніципалітетів, асоціацій, НУО, залучених до підготовки програми	до 31 грудня 2028 р.	Розроблено інструменти та матеріали.	Координатор програми, підрозділ офісу, відповідальний за освіту, підрозділ офісу, відповідальний за культуру, шкільні установи разом з неурядовими організаціями, дослідницькі центри.
	4) розвиток чутливості до культурного розмаїття та вміння використовувати делікатну мову в контексті культурних відмінностей.	Кількість тренінгів та семінарів для педагогічних працівників, батьків та опікунів/Кількість учасників	до 31 грудня 2028 р.	Навчальні семінари	Координатор програми, підрозділ офісу, відповідальний за освіту, неурядові організації
	5) розвиток міжкультурних та ромських асистентів.	Кількість асистентів / Кількість дітей та молодих людей, яким надається допомога асистентами	безперервно	База даних контактів для міжкультурних та ромських асистентів	Координатор програми, офісний підрозділ, відповідальний за освіту, разом з неурядовими організаціями

6. Групи підтримки, вразливі до	1) просування інформації та підтримка ініціатив	Кількість проведених інформаційних заходів; кількість підтриманих ініціатив	безперервно	Розроблено брошуру про права та обов'язки осіб, які проживають у Кракові	Координатор програми, офісний підрозділ, відповідальний за
---------------------------------	---	---	-------------	--	--

соціальної ізоляції за національною, етнічною, мовною, релігійною ознаками, включаючи впровадження механізмів реагування на інциденти "расистські" та ксенофобські	щодо чутливості та реагування на прояви дискримінації та насильства, мотивованих упередженнями;				безпеку в муніципалітеті, НУО
	2) аналіз ризиків потенційних конфліктів на міжкультурному, національному, етнічному та релігійному ґрунті, на основі даних, отриманих завдяки міжсекторальній співпраці;	Кількість аналізів; кількість суб'єктів, залучених до підготовки аналізів ризиків; Статистика від поліції	безперервно	Регулярні зустрічі команди/групи з моніторингу ризиків з точки зору розбудови згуртованості громади	Координатор програми, відділ муніципальної безпеки, райони міста Кракова, Краківський контактний центр або еквівалентна посада
	3) підвищення компетентності персоналу Адміністрації та муніципальних підрозділів, поліції та муніципальної поліції у питаннях медіації, виявлення та реагування на випадки дискримінації та насильства на ґрунті упередження, управління та вирішення конфліктів;	Кількість учасників тренінгів, семінарів, воркшопів	до 31 грудня 2028 р.	Навчання, семінари, майстер-класи	Координатор програми, у співпраці з підрозділом, відповідальним за організацію навчання в Офісі, підрозділом Офісу, відповідальним за безпеку в муніципалітеті, разом з неурядовими організаціями,

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024

	4) інклюдія	Кількість представників	до 31 грудня 2028 р.	Зустріч міської ради Кракова та НУО з питань безпеки.	Координатор програми при
--	-------------	-------------------------	----------------------	---	--------------------------

	представників національних та етнічних меншин та людей з міграційним досвідом до наявних системних міських заходів, що зосереджені на безпеці та запобіганню і реагуванню на надзвичайні ситуації в місті Краків.	національних та етнічних меншин і людей з мігрантським минулим, залучених до заходів "Безпечного Кракова"			співпраці з підрозділом Адміністрації, відповідальним за безпеку в муніципалітеті.
--	---	---	--	--	--

Розділ VIII Заява про програмні результати

Основна мета: Результат	Впровадження та реалізація політики відкритості міста Кракова для представників національних та етнічних меншин та осіб з міграційним досвідом на основі міждисциплінарного підходу до управління різноманітністю та створення простору, сприятливого для формування ідентичності спільноти у людей, які проживають у Кракові.
----------------------------	--

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024

шляхом	1) Забезпечення рівного доступу до послуг для національних та етнічних меншин та осіб з міграційним досвідом; 2) Підвищення міжкультурних компетенцій працівників Управління, муніципальних одиниць та районів міста Кракова;
--------	---

	3) Збільшення свободи дій та довіри представників національних та етнічних меншин і людей з досвідом міграції до муніципалітету; 4) посилення голосу представників національних та етнічних меншин та людей з міграційним досвідом до муніципалітету 5) Посилення популяризації Кракова як місця для життя, що забезпечує інклюзивність та соціальну згуртованість; 6) Підвищення громадянської та соціальної активності людей з міграційним досвідом та представників національних та етнічних меншин; 7) Підвищення соціальної обізнаності серед мешканців Кракова щодо переваг різноманітного Кракова; 8) Підвищення стандартів освіти в умовах культурного та мовного розмаїття; 9) Збільшення підтримки та відчуття безпеки для груп, що перебувають під загрозою соціальної ізоляції через національне чи етнічне походження.					
П.Н.	Для того щоб	Індикатор	Вага	Базове значення	Очікуване значення	Значення за
Конкретна мета 1	Покращити якість та доступність державних послуг, спрямованих на національні та етнічні меншини та людей з міграційним досвідом	Частка іноземців, які скористалися консультаціями Інформаційного центру для Іноземців	0,25	4,2%	не менше 4% на рік	2023
Конкретна мета 3	Підтримувати процеси соціальної інтеграції та створювати простір сприяння інклюзивності та соціальній згуртованості	Частка іноземців вивчаючих польську мову	0,25	3,3%	не менше, ніж 3% на рік	2023
Конкретна мета 4	Формування міжкультурного характеру Кракова та бренду «Відкритий Краків»	Кількість заходів, пов'язаних з мультикультуралізмом	0,25	400	400	2023
Конкретна мета 6	Підтримка груп, які перебувають під ризиком соціальної ізоляції через національність, етнічну приналежність, мову, релігію, включаючи механізми реакції на "расистські" інциденти та ксенофобію	Участь осіб, які пройшли навчання в місті Кракові та муніципальній поліції, у впровадженні механізмів реагування на "расистські" інциденти та ксенофобію	0,25	2,6%	не менше, ніж 2% на рік	2023

Розділ IX Ризики програми

П.Н.	Конкретна мета	Назва ризику	Оцінка ризиків	Реагування на ризики
1.	Покращити якість та доступність державних послуг, спрямованих на національні та етнічні меншини з міграційним досвідом;	Нерівний доступ до послуг для національних та етнічних меншин та людей з міграційним досвідом в результаті дискримінації співробітниками офісу.	3	Протидія (навчання)
2.	Розробити системну структуру взаємодії між муніципалітетом та громадськими організаціям представниками національних та етнічних меншин і людьми з міграційним досвідом, засновані на рішеннях деліберативної демократії	Втрата довіри до муніципалітету як партнера.	1	Толерантність (моніторинг)
3.	Підтримувати процеси соціальної інтеграції та створювати простір, що сприяє інклюзивності та соціальній згуртованості;	Недостатнє фінансування.	3	Протидія (аналіз потреб, фінансові плани)
4.	Розбудова міжкультурного характеру Кракова та бренду „Відкритий Краків”;	Низька кількість заявок, поданих до конкурс на звання "Мультикультурний посол Кракова"	3	Протидія (просування та інформування)
5.	Створити соціальну платформу, що підтримує розвиток міжкультурних компетенцій серед людей, які проживають у Кракові;	Відсутність інтересу до участі у тренінгах та освітніх заходах	3	Протидія (просування та інформація)
6.	Підтримувати групи ризику соціальної ізоляції через національну, етнічну приналежність, мови, релігії, включаючи впровадження механізмів реагування на "расистські" та ксенофобські інциденти.	Зростання мови ворожнечі в громадських місцях.	4	Протидія (втручання)

Ми оцінюємо ризики як:

КРИТИЧНИЙ РИЗИК (рейтинг 7) - Вимагає від керівництва якнайшвидшого реагування, оскільки статус-кво може загрожувати серйозними негативними

додаток до Рішення № XIV/357/24 Краківської міської ради від 20 листопада 2024

наслідками - Дії не повинні бути відкладені

СЕРЙОЗНИЙ РИЗИК (оцінка 5 або 6) - вимагає реакції керівництва, спосіб реагування на ризик залежить від можливостей персоналу, фінансів тощо. Дії повинні бути сплановані, але часові рамки можуть бути більш віддаленими, ніж у випадку з вищезазначеним ризиком

ПОМІРНИЙ РИЗИК (оцінка 3 або 4) - доцільні контрзаходи, особливо там, де підвищення безпеки може бути досягнуто без значних витрат. Якщо "власник ризику" готовий його прийняти, то, розуміючи факт його існування, дії можна відкласти

НИЗЬКИЙ РИЗИК (рейтинг 1 або 2) - не потребує управлінських дій, оскільки поточний стан є задовільним і забезпечує реагування на ризик:

Для кожного виявленого значного ризику власник ризику вказує оптимальну реакцію. Передбачається таке реагування на ризики:

- 1) допустимий - це той випадок, коли витрати на ефективне реагування на ризик можуть перевищувати його потенційні вигоди, можливості ефективного реагування на ризик обмежені або виходять за рамки внутрішніх рішень і дій;
- 2) передача - йдеться про категорії ризиків, які будуть передані іншій установі, в тому числі через страхування або аутсорсинг;
- 3) зняття - йдеться про групу ризиків, для яких, незважаючи на вжиті заходи, не вдалося знизити їхню суттєвість до прийняттого рівня;
- 4) протидія - це стосується категорій ризиків, які потребують рішучих, продуманих і спланованих дій, що призведуть до їх усунення або значного зменшення.